

ZLATA BLAŽINA, ROĐENA TOMIĆ
[5. 1. 1926. – 29. 11. 2021.]

Zlata Blažina-Tomić neočekivano je preminula 29. studenoga 2021. u svom domu u Montrealu, pokrajina Quebec u Kanadi. Sa svojom kćeri Vesnom Zlata je do zadnjeg dana uživala u obiteljskom životu. Voljela je dobru knjigu, zanimljiv dokumentarac, teniska natjecanja, čašu vina i kolače koje su donosile prijateljice.

Zlata ostavlja u tuzi kćer Vesnu Blažina kao i brojne rođake i prijatelje u Kanadi, Sjedinjenim Državama Amerike i u Hrvatskoj.

Zlata Tomić rođena je 5. siječnja 1926. u Srijemskoj Mitrovici i do 15. godine živjela je u Požegi gdje je njezin otac imao poduzeće za preradu drva i proizvodnju parketa te prvu električnu pilanu u Slavoniji. Godine 1940., zbog ratnih uvjeta, Zlata se preselila u Zagreb s majkom Anom Kovač (1901. – 1992.), ocem Slavkom Tomićem (1897. – 1989.) i bratom Tomislavom (1921. – 1987.). Odabrala je Filozofski fakultet u Zagrebu gdje je 1967. diplomirala povijest i latinski. U dobi od 21 godine, na izletu na Sljeme, sjeverno od Zagreba, upoznala je Josipa Blažinu (1919. – 1968.), budućeg odvjetnika, za kojeg se udala u siječnju 1947. godine. U studenom iste godine dobili su kćer Vesnu.

U kolovozu 1967., sa suprugom i kćeri, Zlata se preselila u Montreal. Njezin je suprug nažalost preminuo na sam Božić 1968.. Od prosinca 1970. do rujna 1991. godine Zlata je radila kao bibliograf na razvijanju zbirke suvremenih i rijetkih knjiga iz povijesti medicine u knjižnici Osler na sveučilištu McGill u Montrealu. Nakon osnutka novih stalnih fondova kao što su *Friends of the Osler Library* ili zaklada *Class of Medicine 1936.*, horizonti nabave knjiga znatno su se proširili. Zlata je morala preuzimati sve veću odgovornost za sve složeniji i zahtjevniji razvoj zbirke knjiga. U svakom je slučaju dokazala da je na visini tih izazova i aktivno je sudjelovala u podnošenju molbi za te fondove kod *Social Sciences and Humanities Research Council of Canada* i magistratno upravljala dodijeljenim dotacijama za razvoj knjižnice. Unatoč svim tim promjenama, Zlata je pokazala nepogrešivo znanstveno oštroumlje, poznavanje stranih jezika, profesionalnu temeljitost i nevjerojatan osjećaj za vrijednost novca. Iznad svega, bila je svim svojim bićem odana knjižnici Osler i kvaliteti zbirki u njoj, a ta je posvećenost odigrala bitnu ulogu u preobražavanju knjižnice u prvorazredno znanstveno vrelo za povijest medicine.

Godine 1981. magistrirala je na sveučilištu McGill s tezom *Historical Development of the Laws and Regulations Concerning Public Health in Dubrovnik (Ragusa) from the 13th to the 15th Century*. U isto vrijeme, bila je također aktivna u hrvatskoj zajednici u Montrealu. Kada je 1990. u Montrealu utemeljena AMCA (*Almae Matris Croaticae Alumni*) Quebec ili Društvo bivših studenata hrvatskih sveučilišta, Zlata je izabrana za potpredsjednicu (1990. – 1995.). Za vrijeme ratnih godina 1991. – 1995., dok se Republika Hrvatska borila za svoj opstanak, cilj društva AMCA Quebec bio je pomoći sveučilištima i njihovim studentima na svaki način, pa i slanjem humanitarne pomoći.

Inspirirana radovima prof. Mirka Dražena Grmeka na sveučilištu Sorbonne, koji je ustanovio da je Dubrovnik, u prošlosti poznat i kao Ragusa, bio prvi grad-država koji je uspostavio karantensku uredbu čak davne 1377., Zlata je započela svoje istraživanje u Državnom arhivu u Dubrovniku. Dokazala je da je Dubrovnik nastavio usavršavati svoje protukužne mjere i da je 1390. utemeljio prvi stalni zdravstveni ured u Europi. To je istraživanje dovelo do doktorata na sveučilištu u Zagrebu. Godine 2001. Zlata je obranila disertaciju pod naslovom *Uloga javnih zdravstvenih službenika – Kacamorata, vijeća i medicinske profesije u sprečavanju kuge u Dubrovniku u 16. stoljeću*. Dobitnica je subvencije Hannah Instituta za povijest medicine (sada *Associated Medical Services*) iz Toronta, kao i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti iz projekta *Proučavanje hrvatske medicinske baštine*. Na međunarodnim kongresima povijesti medicine diljem svijeta održala je velik broj znanstvenih referata iz povijesti zdravstvenih službi u Dubrovniku, između ostalog, u Charlestonu, Dubrovniku, Istanbulu, Moskvi i Vancouveru.

U prosincu 2007. godine Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti objavio je njezinu knjigu *Kacamorti i kuga: utemeljenje i razvoj zdravstvene službe u Dubrovniku*. Zajedno sa svojom kćeri Vesnom Blažina, 2015. objavila je drugu knjigu *Expelling the Plague: The Health Office and the Implementation of Quarantine in Dubrovnik, 1377–1533* (Montreal, Kingston: McGill – Queen's University Press) koja je pobudila veliko zanimanje u svijetu. Jedan dio Zlatinog istraživanja temelji se na latinskom rukopisu *Libro deli Signori Chazamorbi, 1500–1530* ili *Knjiga gospode zdravstvenih službenika*. Transkribirani tekst te arhivske knjige iz Državnog arhiva u Dubrovniku, koji su uredili Zlata Blažina-Tomić, Vesna Blažina, Zdravko Šundrica i Nella Lonza, objavio je Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku u prosincu 2021. godine. Zlata je s nestrpljenjem očekivala objavljivanje te knjige, ali nažalost nije dobila priliku da ju uzme u ruke.

Do zadnjeg trenutka svojeg života Zlata je bila u dodiru sa svojom rodbinom i prijateljima u Kanadi, Hrvatskoj i drugdje u svijetu. Zanimala se za novosti, posebno u znanosti i kulturi. Sve do pandemije koronavirusa, u pratnji kćeri Vesne i prijateljica, prisustvovala je koncertima klasične glazbe, kako u Montrealu tako i u Zagrebu. Prema njezinoj želji, čim to prilike dopuste, sprovod će biti obavljen u Montrealu, a njezina će urna biti prenesena u Zagreb i položena u grob njezinih roditelja.

Vesna Blažina

